

Az én váram

Mint mindig, most is késésben vagyok. Vasbányai tanár Úr először egy hónapja - majd két hetente ismét - említette, hogy nagyon számít pár gondolatra az iskoláról, rólunk, rólam. Tudtam, hogy az utolsó pillanatig húzni fogom, s a legutolsó határidőt is elmulasztom. Mindig mindenről elkésem, s ha véletlenül fél óra pluszban vagyok, akkor is elszöszmötölök, majd lekések valamit. Az első ilyen " késésem" talán a legelső trombita órám volt 25 éve az Úttörővasúton (mert hogy én oda is jártam), amikor izgalmamban rossz buszra szálltam és fél órát késtem. Azóta próbálom, de nem tudom utolérni magam.

Szóval a pár gondolat ... a "Jóskáról".

Nehéz róla nagy szavak nélkül írni: emberré válás, az első nagy szerelem, és persze az első nagy csalódások, amikor már sokkal kritikusabban látunk mindent. Akkor olyan természetesnek tűnt az egész. Utólag döbben rá az ember, hogy milyen hihetetlen nagy dolog volt Jóskásnak lenni. Sosem felejttem el, mennyire szorongtam, hiszen három nagyobb testvérem már feltette elég magasra a lécet ebben a nagy sárga épületben. Nálam jobban talán csak az utánam jövő két kisebb testvérem érezhette ezt a nyomást.

Emlékszem, mennyire idétlenül éreztem magam, mikor az első anyagszerkezettan órán (mi ugyanis nem fizikát tanultunk, mert mint F-esek, mi voltunk a kísérleti MTA osztály) a nevem hallatán a tanárnő előre ültetett a jó kis hátsó menedékből, hogy jobban láthassam a történeteket. Szegénynek hetek kellettek, mire rájött, hogy ez nem az a Rókusfalvy, csak egy silány kiadású öccse. Sajnos, mint oly sok tanár, ő is észrevette, hogy testvérek között is vannak különbségek.

Én énekben domborítottam. Sosem felejttem el, Sass tanár Úr az első pillanatban lenyűgözött. Mindig irigyeltem azt a megszállottságot, eleganciát, bohém megjelenést, amin mindenki mosolygott és amit mindenki titkon vágyként üzött. Minden ének óra minden pillanatát fel tudom idézni. Mentünk a díszterembe, bemelegítésként elénekeltük a "Jöjj és dalolj én velem"et , majd "lóugrásos" módszerrel feleltetett a Tanár Úr. (Érdekes, hogy sosem ült ott tanuló, ahová a lóugrás kijött).

Korábbi zenei ismereteimnek köszönhetően sügni tudtam ezeken az órákon, s ezt nagyon élveztem. Jönnek és jönnek a " sosem felejttem el" érzések. Amikor Sass tanár Úr a két méteres Ambrus Lórit feleltette, aki a Szabó Laci hátára ragasztotta a szolmizálást. Amikor a tanár Úr ezt észrevette, csak igazított egyet legendás fésűjével "lisztferences" haján, s megigazítva szintén legendás kockás zakóját, csak annyit mondott: négyes.

Akkor csak egy jó bulinak tűnt, hogy részt veszek az opera Stúdióban, és a Jóskás napokon szerepelek egy-két operában. (Webber: Abu Hasszán, Haydn: A patikus) Szüleim, testvéreim pedig tapsoltak nekem ezeken a jeles napokon.

Sosem fogalmaztam meg magamnak, de mindig is éreztem, hogy Sass tanár Úr és a többiek életem részei azóta is. Társaimmal megalakítottuk "játékból" a Stúdium Dixieland Band"-et. Megalakítottuk? Sass tanár Úr szellemi műhelye nélkül nem tettük volna. És akkor nem nyerjük meg a Ki Mit Tudot, nem utazzuk körbe a világot mint muzsikások, nem készítünk lemezfelvételeket, s nem töltünk tíz boldog évet ezzel a varázsszal.

Hogy ma már nem zenélek, nem zenélünk? Ennek oka, hogy nagyon sok dolgunk, feladatunk van, hiszen nagyon sok Sass tanár Úr volt még a Jóskában. De jó jel, tanár úr, hogy a Pröhle felhívott (tudni illik: a zongorista Pröhle), hogy ő bizony már nem bírja és zenélni kéne. És már annyiszor mondta ezt, hogy én sem bírom, s azt hiszem, ez ma már több mint vágy. Úgyhogy pár év kihagyás után ismét zenélni fogunk. Ma már másért és nem ugyanúgy, de fogunk. Milyen csodálatos volt 15 évvel ezelőtt az első koncerten a gimnázium dísztermében. Az erkélyen is lógtak. Szalagavató buli volt és ezer jóskás tapsolt nekünk, a jóskásoknak. Az első gratulációt Benkó Sándortól kaptuk, akit persze mi hívtunk oda. És

felcsaltunk a gimnázium színpadára még számos sztárt ezzel a zenekarral. Beamter Bubi bácsit, aki megtiltotta, hogy bácsizzam. Hetvenegy évesen együtt zenélt velünk! Deseő Csaba, aki hegedűjével végigkísért minket ezeken a gyönyörű éveken. A színpadon pedig mi kísérhettük őt. A színpad lett a mindenem. Opera, dixieland...

Harminckét évesen ugyanúgy színpadon mozgok mint műsorvezető. Ez a színpad sok tekintetben nagyobb, de valójában sajnos már sokkal kisebb, mint ott a Jóskában. Melyik tanárról ne írjak?!

Még azokról is oldalakat tudnék lejegyezni, akik nem is tanítottak, hát még az enyéimről.

Ziegler tanárnő... Hát voltam biológiából osztályelső. De örültem, hogy kiderült, hogy a Veres Laci bácsi, az a jó nevű orvos, akit ő is ismer, ő a nagyapám. A nagymamám pedig szintén itt tanított a Jóskában.

Kilián Árpai bácsi... Sosem tudtam hatvan méternél többet futni, de azt nagyon. Egyszer a karóráján (!) mérte, hogy mennyit futunk. Talán iskolacsúcsot futottam, talán világcúcsot. Ki emlékszik már? Egy biztos, négy évig éltem ebből az egy időeredményből.

Nem, képtelen lennék most minden tanáromról egy-egy sztorit keresni. Kettőről azonban mindenképp szót kell említeni. Osztályfőnököm Szabolcs István volt. Másodikosok voltunk, mikor bemutatkozott nekünk egy új magyartanár, aki a katedrán állva sem győzött meg minket arról, hogy ő már túl van az érettségin. Rendkívül fiatalnak és rendkívül alacsonynak tűnt. Aztán beszélgettünk, beszélgettünk és beszélgettünk. Rendkívüli tudása volt és emberként is kiérdemelte ezt a jelzőt. Nehezen tudtuk feldolgozni, hogy pár évvel az érettségünk után véget vetett tragikus betegségének és szenvedéseinek. Nagyon szerettem, mert nagyon sokat kaptam tőle.

A történelem órák emléke él még elevenen bennem. Talán testvéreim korábbi hírneve miatt hittem azt, hogy nekem tanulás nélkül is menni fog minden. Ezeken az órákon kiderült, hogy konkrétumok nélkül nem jutok előbbre. Azon vettem észre magam, hogy kettesig rontottam tőriből. Már úgy éreztem, hogy ezt az akadályt nem fogom venni. Mennyire fel voltam háborodva, hogy történelem órán a Himnuszt és a Szózatot kikérdezhetik, mikor abból már feleltem magyar órán. Aztán kezdtem másodikra kitisztulni. Rájöttem, hogy nekem kell változni, mert a történelem tanár, Kovács Gábor tanár Úr, nem fog. Ha kellett, osztályokat buktatott meg, de sosem adott alább elveiből és mindezt a szakma iránti alázattal tudta tenni. Hány diáknak "keserítette meg az életét"! Nála nem érettségizhetett addig az ember, amíg hibátlanul nem mondat el a Himnuszt, a Szózatot és a Nemzeti dalt. Hány ilyen történetet hallottam róla. Feleségem két évvel alattam járt a gimiben, és harmadikban vette át őket történelemből a KAGÉ. Félévben talán egy-két diák ment át a rostán. Először gyűlölték, majd - ugyanúgy mint én - beadták a derekukat. Büszke voltam, mert félév alatt én is kettesről ötösre javítottam. Akkor csak annyit éreztem, hogy jó fej. Ma már úgy fogalmaznék, hogy működött nála a társadalmi mobilitás. Képes volt megfordítani engem. Harminckét évesen átnézve könyvtáramat rádöbbenek, hogy ő nemcsak alapozott, de fel is épített bennem egy nagyon erős várat.

Az én váramban ott csücsülnek azok, akikről írtam és azok is, akikről egy szót sem szóltam. Nemcsak tanárain, társaim is. Biztos nem véletlen - talán jóskás betegség -, de a harmincegy diákból két kivétellel mindegyikünket azonnal felvették valamilyen egyetemre vagy főiskolára. Mindannyian várakat építünk de van egy nagy közös várunk a Feneketlen-tónál. Munkám során látom, hogy ebből az épületből nagyon sok sikersztori kerekedett. Tudom, hogy ez a vár az oktatás, de inkább a nevelés egyik legerősebb bástyája. Örülök, hogy része lehettem az építésének. Titkon nagyon remélem, hogy Lili és Palkó ugyanitt válhatnak majd belépőt az Életbe, ahol szüleik, Kati és Pali.